

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434.
Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:
Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1.50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Egy kis ferbli.

Nem hiszem, hogy széles e Magyarországon találkoznék ember, aki ezt a nemes játékot, a „csöndes“-t ne ismerné.

Hanem a szűkebb értelemben vett klikknek azok az aktív tagjai, akik a korrupció füstölő mécsénél a „bajai közvélemény“ kártyáit eddigelé keverték, nemcsak ismerik ezt a „nemzeti színjáték“-ot, hanem ügyes, raffinált játékosoknak bizonyultak.

Mint gyakorlott, vakmerő játékosoknak, gondjuk volt arra, hogy a „pakli“ mindig az ő kezükben s az „osztás“ sora mindig rajtuk legyen és így könnyen korrigálhatták a szerencsét évek hosszú során keresztül a saját akaratuk szerint, a maguk hasznára.

Igy állván a dolgok, nekik mindig „több“-jük volt, mint nekünk.

A ferbli játéknál tudvalevőleg jog és igazság szerint azt illeti a „kassza“, akinek többje van.

De azt is tudja a „csöndes“-t kedvelő magyar, hogy „ferbliben nincs rossz kártya“. Nincs rossz kártya pedig a ferbliben abból az egyszerű okból, mert a „kasszát“ nem okvetlenül az „húzza be“, akinek „többje“ van, hanem jó kártya hiányában is igen gyak-

ran az, aki bátran, tapintatosan tud „ijeszteni.“

Igaz ugyan, hogy az „ijesztéssel“ való nyerés, erkölcsi értelemben véve a dolgot, csalás, — de hát a ferbli nem az erkölcsstanból szedi elveit és az „elijesztés“ a ferbli törvényei szerint tudomány, művészet, dicsőség mely nagyon gyakran „kifizeti magát.“

Hát, mondom, a klikk kártyakeverői, — kétségbevonhatlanul nagy ügyességgel — mindig úgy osztották a kártyákat, hogy éveken át nekik mindig „több“-jük volt, mint a velük szemben álló „gyengébb játékos“ polgárságnak és ez álmélkodva látta, hogy ismét-ismét behúzzák orra előtt a „kasszát.“

Végre is a „gyengébb játékos“ polgárság gyanút fogott. Talán ez a játék nem is egészen „tiszt“?! Mit tegyen hát? Kapta magát és — az ez évi országgyűlési képviselőválasztás előtt — rátette súlyos kezét a már „jól preparált“, „jól elkészített paklira“ és nagy elhatározással azt mondotta: nohát „emeljünk“ egyszer mi is.

És a „vrácsa“ használt. A „közvélemény-kártyák“ fufangos keverőinek ez egyszer „nem vágott be“; „Rottenbillert fogtak“, „négy szín“ került náluk össze: a makk hetes, zöld nyolcas, veres

kilences és — no, nehogy girigári legyen — a tökfílkó.

Paff lett erre a „nagy ferblista“, de mint jó játékos egy arcmozdulattal sem árulta el, hogy „befagyott“, hanem „ijesztésre“ fogta a dolgot és ijesztett, ijesztett míg a petíció mocskos bugyellárisából a sok nagy bankó ki nem fogyott, aztán pedig mikor kifogyott — „hozom“-ra kezdett játszani.

Az ugynevezett petíció szerint köztudomásulag csupa „nagybankó“ értékű vádak és bizonyítékok lettek ellenünk, a 48-as Kossúth-párt hívei ellen kivágva, u. m. gyújtogatás, felgyújtással való fenyegetés, erőszak, megvesztegetés, etetés-itatás stb. és mikor ez a sok piszkos „nagybankó“ elfogyott, akkor elő állt a „hozom“ — az „és még előállítandó tanúk“ képében.

Csakhogy bennünket nem lehet „elijeszteni“, félrevezetni.

Az eddig hozzánk tömegesen beérkezett, a petíció minden pontját pocskéká tevő szemenszedett valótlanságokká devalváló nyilatkozatok a világ előtt is kétségtelenné teszik azt, — amit mi már régen tudunk, — hogy a petícióbeli sok „nagybankó“ mind egytől egyig hamis pénz. „Hozom“-ra pedig nem játszunk, mert „majd“-ra a zsidó sem ad; — hagyjuk hát abba a játékot, Uraim!

TÁRCA.

Legyen béke.

— Szózat ahhoz a bizonyos klikkhez. —

Megvadult a tenger szörnyű óriása
S hab tajtékot tűr fel iszonyú dühe,
Körmét az Oczeán kebelébe ássa,
Vélvén: őrijtő kint elbír a hülye.

Szilaj paripán ül a viharok réme,
S végig korbácsolja im a földtekét,
Gúnyos kacagással hatol mély sebébe,
Hogy fokozza a kín sajtó érzetét.

Ti is, duzzadt emlőn hizott óriások.
Kiket vezérel a gőg és szenvedély:
Éles körmötökkel a vesékbe ástok
Mert szívetekben a szeretet nem él.

És mint dühe a zord, féktelen viharok,
Mely lombot s virágot szaggat és letép:
Szenvedélyeitek vad szárnyon ragadnak,
S letaroljátok az erkölcs mezejét.

Oh, derengjen végre egy szép piros hajnal,
S legyen e nap a szent béke ünnepe
Ünnepelje minden szív egyakarattal,
És magasztos üdvét minden érezze.

Öltsétek le a gőg s az önzés palástját,
Vessétek tűzre a tarka rongyokat,
S e város ezrei e napot majd áldják,
S üdvözlik a megtért — óriásokat.

Kigyósi G.

Szegény Jancsi...

Szabadkai történet.

Irta: Szebenburger Károly.

Belecsapódtam én is egyszer az obtyinárságba, mint őszi dongó a kalarábé csuszpaizsba, el-el látogattam én is azon a vén városházán egyik-másik hivatalba; tanulván Bandi, hajdani kapitánytól a helyesírást, Zoltikától a »tüzi lármát«, Lujótól a csendes krakélerséget, Józsi sógortól a »nemzet-gazdaságot«, pénzügyi barátomtól a devalvatiót, főszámtevésztőtől a kétszer-kettőt, Mihael komiszárustól pedig, hogy mint lehet palotákat építeni; ködvágó Adulár barátom fején tanulmányozám a teli holdat, a »dalmát bárónak« megbámulom »gérock szabását« s a házi pénztárban észleltem a »hármass« könyvvitelt, a melyet e jó urak járulékaik irányában »elkövetnek«; szóval kanalam volt akkor a lében...

Szó a mi szó, mégis a házi pénztárban időztem legszívesebben, kíváncsian pislogatva az ott unalmaskodó táblára, hol egyszer felírva láttam e sorokat:

»A Jancsiért levonandó báró Bélától és Nyargonc Vinczétől 10—10 frt.«

Ez nem birói foglalat, adóhátralék sem lehet — ez csak a polgármesteri basáskodás torz szülöttje... És éppen ez volt.

A tanács teremben dél felé járt az idő, a polgármester épen a lapok támadásait olvasva szundikált (nem volt kemény a párna ugy látszik!) a midőn rekedt mélabus hang ébresztgeté:

»Nagyságos uram, megdöglött a Jancsi!«

»Be kár. A szerkesztők még elevenek!«

»Agyonitatták, nagyságos ur!«

»A disznó!... minek ivott annyit

... Itatós papirt Szkala!«

»A báró Béla, meg a Nyargonc Vincze itatták.«

»Biztos, bruderschaftot is ittak; — Porzót Pájó!«

»Nem a... csak pályinkát.«

»Meggyuladt benne?...«

»Dehogy nagyságos uram, csak mind a négy lába az égnek meredt.«

»Hát miféle teremtmény az a Jancsi úr, hogy négy lába van?»

»A számaram... nagyságos uram!«

A polgármester fölkapagott, a levegőbe dobva a lapokat, alig bírta kimondani:

»Be... be... szélje el kelmed juhász bácsi... hogyan-hogyan történt?»

»Há' kérem átozással a polgármester ur öccse, az a báró Béla ur, meg az a elül szakálát vesztett Nyargonc Vincze uraság pitymallatkor jó kapatos állapotban dülöngtek ott a zombori fiastromos uton, magam is be-

Nem hiszem, hogy maradt még vád a légben — a petíció annyira felhasználta őket!

Avagy tisztelt Urak! meg tudnák azt nekem mondani, miért nem indult meg a bűnvádi nyomozás ama bizonyos gyujtogatás, felgyújtással való fenyegetés, személyes szabadság megsértése és a többi bűncselekvény miatt, melyekkel bennünket vádolnak?

Tudják azt önök, hogy a Wollner-féle tüzet — mint a többi is — csupa 48-as ember oltotta, amiért a károsult hálás is és esze ágában sincs bennünket gyujtogatással gyanúsítani?

Hát elképzelik önök — pedig a petíció elég élénk fantáziára mutat, — hogy 30—40 embert erőszakkal tudunk visszatartani? Hisz lebontották volna fejük fölül a házat, ha akarták volna!

Vagy azt hiszik, hogy erőszak alkalmazása mellett szavaztak azok, akik — zeneszóval vonultak fel a szavazáshoz, tüntetve a 48-as zászló mellett!

Dehogyan hiszik ezt önök!

Önöknek fogalmuk sincs azokról a személyekről, akiket a petícióban ártatlanul, a tisztesség félretételével meggyanúsítottak!

Ismerik önök teszem fel — hogy többet ne említsek — Tiprováczt Pétert? Dehogyan ismerik! Hisz azt se tudják róla — ugylátom — hogy ő az ellenzéknek mindenkor egyik erős oszlopa volt s az ma is! És ha ismeretes jól értesültségük mellett tudják azt, akkor mi szükség lett volna őt erőszakkal szavaztatni le?

Avagy mikép tételezhetik fel erről a hatalmas természetű athlétáról, hogy őt valaki erőszakkal elvihesse szavazni? Ugyan ki vinné el? Hacsak nem a mi kis Szilágyi Sándorunk...!

Azonban hagyjuk ezeket a dolgokat, tudjuk mi azt nagyon jól, hogy a klikknek az a csekélynek látszó 19 többség szűrt szemet.

És hát nem kaptak elég leckét pár-

tunk erejéről, a minap lefolyt bizottsági-tag választásnál, hol nem 443-an, hanem 582-en szavaztak velünk — az önök 393 szavazatával szemben — tehát több az összes választók felénél akkor is, ha az elhaltakat mind önöknek engedjük át?

Elhihetik urak, hogy ezek a szám adatok nem a mi akciónk kezdetének a végét — hanem egy korhadtt klikkrendszer végének a kezdetét jelentik.

Végezetül nem hagyhatom szó nélkül a klikk vezetőségének azt a perfid viselkedését, melylyel azt akarja elhitetni, hogy Széll Kálmán miniszterelnök és Plósz Sándor igazságügyminiszter úrnak tudtával és beleegyezésével lett beadva a petíció.

Igazságérzetem parancsolja, hogy Bajai város öszpolgárságának, — minden pártállásra való tekintet nélkül — tudomására hozzam, miszerint a leghitelesebb forrásból tudjuk azt, hogy Széll Kálmán miniszterelnök és dr. Plósz Sándor igazságügyminiszter urak nem csak hogy nem azonosítják magukat a klikk vezetőivel, nemcsak távol állnak ettől a gyűlöletes peticionális mozgalomtól, hanem azt egyenesen rosszalják és elítélik.

Olyan forrásból tudjuk ezt, melynek hitelessége minden kétségen felül áll s amiről nálunk bárki, bármikor meggyőződést szerezhet magának.

Azok a bizonyos urak tehát a saját önző érdekeikért, a hatalom és befolyáshoz való görcsös, kétségbeesett ragaszkodás okából félrevezetik egyik oldalon a ministereket, másik oldalon saját párthiveiket.

Látható ezekből, hogy napról-napra operett-szerűbbé lesz a petíció szerzőinek helyzete és valóságos barnumságokként tűnnek fel azok az adatok, amelyekkel a petíciót támogatni akarják.

Kár bizonyos uraknak kinevettetni magukat ilyen gyerekes truccolással; egyet azonban meg kell engednünk nekik, azt, hogy nagyon kedvesek lehetnek

ők jókedvükben, ha már komolyságukban is annyi a komikus elem.

Ezek után, azt hiszem, jó lesz ha „passzolnak” az urak és visszaváltják hamis bankóikat, mert — még kriminális talál lenni belőle!

Dr. —y.

Belpolitikai hírek.

Latinovits Pál főispáni installációja. Bács-Bodrogh vármegye most kinevezett főispánjának ünnepélyes beiktatása e hó 12-én fog végbemenni a megye székhelyén: Zomborban. Az ünnepség sorrendje a következő:

Szerdán, december hó 11-én este küldöttség megy Bács-Bodrogh vármegye és Zombor város részéről Szabadkára a főispán elé. A küldöttséget a vármegye részéről ifj. Vojnits István főjegyző, a város részéről dr. Drakulits Pál országgyűlési képviselő vezeti.

Másnap reggel a küldöttség üdvözlí az új főispánt, ki ezután kíséretével a zombori különvonatra száll. Bajmokon az almási, Pacséron a topolyai, Nemes-Militicsen a zombori járás főszolgabírái üdvözlí a főispánt járasaik közönsége nevében.

Zomborba a vonat 12-én reggel 8 órakor érkezik meg. A pályaudvaron Zombor város közönsége nevében Hauke Imre polgármester fogadja a városi törvényhatósági bizottság küldöttsége élén. Ezután a főispán kíséretével diszes menettel a bajai úton és Kossuth Lajos-utcán át a vármegyeházba vonul, a hol őt a vármegyei tisztikar és törvényhatósági bizottsági tagok élén Karácson Gyula alispán üdvözlí.

Fél tíz órakor isteni tisztelet lesz a r. kath. templomban, utána pedig a gör. kel. szerb templomban.

Fél tizenegy órakor rendkívüli közgyűlés a vármegyénél, fél tizenkét órakor pedig a városnál. Tizenkét órakor a küldöttségek fogadása a vármegyeházban, fél három órakor diszebed a »Vadászkürt« szállóban.

Az ünnepélyre a két törvényhatóság meghívta Baranya, Torontál vármegyét, Pécs,

fűsülködve, kampósommal Jancsim fülét csajszara hajtva, közéjük különböztem, — mindjárt fölismertük egymásban a virtust — mondok! Nyargonez ur csakhamar rá is kapott a Jancsira s ucezu! neki iramodott a huszárok kaszárnyájának, mönmög a báró Béla meg úgy futott utánna, mint mikor a pozsonyi fahidon a vám elül menekült; jó utánuk magam is a kampóssal, csak akkor értem nyomukba, mikor má egy kis papramorgóra a »Csiba Kutya«-ba értek. A Jancsit én odastrázsáltam az ajtófélfához... Liza asszony, a csaplárné ípeg a bodagot dugta a kemezcébe, mikortájt rája köszöntöttük a reggelt, oszt mindjárt pálinkára fogtuk a dógot... közbe-közbe Nyargonez ur azt dudolta »Részeg volt az ősapám is hajdanán,« Béla báró meg mint iskolásgyerek nagy hangon szavalta: »Hála legyen Noé apánknak, ki szőlőt első művele.« Erre aztán kívülről Jancsi is közbe szót:

»Iá... iá... iá!«

»Juhász bácsi! — vágott bele a báró, — tán szomjas a Jancsi?«

»Bizony — szólok — még tegnap látta a mérgesi tanyán a vödörben az arcukat.«

»Nossza! nem köllött több a két urnak, a teremtményt: a Jancsit, mint a szemérmes hajadont, beerőszakolták az ivóba; osztég először csak a fityokos üvegből töltötték szájába a pálinkát, majd leveses nagy kanált

szinültig töltve noszogatták a nyeldeköljén lefelé, hát tovább, hogy éhen ne maradjék, meg pálinkás zsömlét is csömöszöltek a torkába bele.«

Jancsi is a nagy tisztességtől, no meg a pályinkától is hol ide, hol oda kezdett dülöngeni, nagy fejével majd az egyik urnak, hol a másiknak vállára hajladozott, nagy füle is csak úgy konyult, mint a forróságcsipte kukoricalevél, szóval a négy lábán megállni sem tudott mán, erre megesett a szíve a jó báró urnak, szép hangon megis instálta a csaplárnét:

„Lizi néni édes!
Hamar ágyat nézz,
Hogy álmát a Jancsi
Párnán aludja ki.”

Soha tisztesség dögában a szógám úgy megbecsülve nem volt. A Liza néni patyolatos ágyából a négy lába lógott csak ki, a szempillája mint a kotlós tyúk farka szomorkodott ábrázatjára, még azt sem bánta, mikor Lizi néni fehér főkötőjét a fejére csimaszolták, oh! hogy is nézett ki így a jámbor, nyögött is, vajudott is.

De hogy meddig tartott urasága a szegény párának, iziben bizon nem tudom, mert mi aztán vissza mentünk az ivóba s egy pár fityókost még a garadon letöltöttünk, midőn egyszerre csak Lizi néni nyelvelt közénk:

»Testamentumot csinált a Jancsi!«

Mi tőrés tagadás benne, mire mi a szobába ismét betámolyogtunk, a szegény Jancsi csak fehér fogát mutatta felénk. »Ú mán többet nem iszik...«

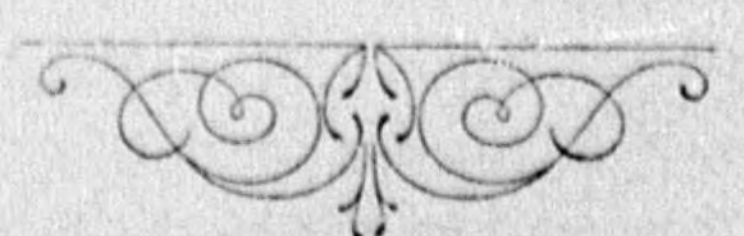
S a juhász bácsi napbarnított arcán két könnyesepp gördült alá.

A polgármester alatt pedig hivataloskodása egész idejében soha sem ingott meg annyira a polgármesteri szék, mint ekkor — majd eldőlt a szék nevéttében.

»Bevégzem nagyságos uram azzal, hogy ez a Jancsi testvérek közt is megért 20 frtot pengőben; tessék ezt nekem a két úr helyett megfizetni, mert hát ők itatták a másvilágra.«

»Igaza van, atyafi isten áldja! itt a pénz!«

A juhász bácsi elment, de nyomban rá a házi pénztárba is ment az ukáz s pár perc múlva a fekete táblán ott csintalankodott az előjegyzés: »Béla bárónak és Nyargóc Vincének elsején levonandó 10—10 frt a Jancsiért.« A rómaiaknál a decemvirátus korszakában a tíz tábla törvénye nem tartalmazhatott a római civisre sujtóbb paragrafusokat, mint a házipénztár ez egy fekete táblája az én két Jancsis hősömré.

Pancsova, Versecz, Szabadka, Baja, Ujvidék városokat.

Plósz Sándor mandátuma. Plósz Sándor igazságügyminiszter folyó hó 5-én fogadta a rigyiczai választókerület nagyszámu küldöttségét, mely Lollók Aladár pártelnök vezetésével a miniszternek a kerület képviselői mandátumát följánlotta.

A küldöttség vezetője üdvözlő beszédében kiemelte, hogy e lépésük közös, egyhangu megegyezés és a küldöttség lelkes éljenzése közben följánlotta a miniszternek a rigyiczai választókerület mandátumát.

Plósz Sándor igazságügyminiszter köszönetét és mély háláját fejezte ki a bizalomért s a jelölést elfogata. Azután kifejtette álláspontját, mire Rockenstein Nándor eszperplébános örömet fejezte ki, hogy a miniszter elfogadta a följánlott jelöltséget. Majd Penninger János beszélt. Végül Lollók pártelnök bemutatta a küldöttség tagjait a miniszternek, aki szívélyesen társalgott velük, s déli 1 órakor lakásán ebéden látta őket.

Tisztviselőink.

Ámbár az új választási törvény a tisztviselőknek a képviselőválasztások idejében való korteskedést megtiltotta, nincs és nem is volt Magyarországon törvény, mely a tisztviselőnek gondolkozási szabadságát, véleménye nyilvánítását, legszebb polgári jogának gyakorlását, szavazatának leadását bármely irányban korlátozta volna. A tényleges állapot legalább nálunk az volt, hogy a tisztviselő nem mert meggyőződése szerint szavazni, hanem előmenetelét, anyagi jólétét, nyugalmát látta veszélyeztetve, ha meggyőződését nyíltan kimondja, szavazatát szíve sugallata szerint érvényesíti. Tegyük különbséget az állami hivatalnokok és Baja város törvényhatóságánál alkalmazott és kinevezett tisztviselői között.

Baja város törvényhatóságánál alkalmazott hivatalnokok semmiféle kormány-nyal függőségi viszonyban nincsenek. A mi hivatalnokaink nem a kormány, nem a főispán, nem a polgármester, nem a szabadelvűpárt, hanem a város hivatalnokai és mint ilyenek első sorban közvetlenül hivatottak arra, hogy a város lakosságát apró-cseprő bajaikban utba igazítsák és dolgaik elintézésében segítségükre legyenek, mert ez is hivatalos hatáskörükbe tartozik épúgy, mint egyéb teendőiknek pontos, tisztességes és becsületes teljesítése.

Ha tehát ezen kötelességüknek eleget tesznek, azt a város közönsége nagyon is látja és méltányolja s így a dolog természeténél fogva semmiféle ok nem volna, mely őket szabad cselekvésükben gátolná és a városnak ép oly szabad, tiszteltetreméltó s megbecsült, szeretett polgárai volnának, mint más független polgárok, kik azt megérdemlik. Nem is képzelhetünk mást, mint hogy minden derék tisztviselő lelkében él a vágy, hogy polgártársai méltányolják, hogy lelkükben ezekkel egybeforranak, hogy cselekvésük rúgója ne csak a kenyér, hanem a sziv, az érzés, a haza, a város és társai szeretete is legyen.

Honnan van tehát az, hogy ép ennek az ellenkezője áll a mi városi tisztviselőinkről? Egyszerűen azon indokból, mivel ezek leginkább belátták a város független polgárainak indolentiáját, belátták, hogy miképen választattak meg rendszerint a törvényhatóság tagjai, milyenek voltak a törvényhatósági gyűlések; belátták, hogy Baja városában csak egy

mindenható van, a kormány képviselője és ennek udvara. Belátták a szegény tisztviselők, hogy Baja városában eddig nem is volt választás, mert a közgyűlés csak a főispán és ennek környezete akaratának vak eszköze volt, mert a megválasztottak listája már előre elhatározva és közölve lett velük a főispán és polgármester által.

Lehet-e afelett csodálkozni, ha a sajnálatraméltó tisztviselő kenyéradóját tekintette felebbvalójában és a kormány képviselőjében, lehet-e csodálkozni, hogy mint családos emberek magukat bizonytalan jövőnek kitenni nem akarták?

Mint mindenütt, úgy nálunk is vannak jobb és silányabb elemek tisztviselői karunkban. Annyi azonban bizonyos, hogy még legderekabb tisztviselőink közül is alig akad egy, ki nyíltan meg merne mondani véleményét, alig akad egy, ki a nép szeretetének, bizalmának örvendene.

Ez utóbbi is magától érthető dolog, feljebbvalójától, a kormány képviselőjétől fél. Mit tegyen már most, ha ez a néppel kerül ellentétbe? Ha ide tart, ott ütik, ha oda tart, itt ütik. Azt gondolnánk talán, hogy passivitással viselkedik. Dehogy! Azt vélte, hogy könnyebb a néppel packázni, mint feljebbvalójával, a két baj közül a szerinte kisebbet választotta, oda tart, a hova, mint igen sokaktól halljuk — muszáj.

Oda tart, a hol látja, hogy kényelmesen kezelték eddig a hatalmat, osztogatták az állást, jövedelmet, vagyont azoknak, a kiknek tetszett. Ezt mindenki természetesnek találta és találja is, mert inkább akart nem szeretve élni, mint existenciáját tönkre tenni.

Innen van az, hogy a kormánypártnak a tisztviselői kar mindig alázatos hive volt. Ha a magyarok Istene megengedi, nem így lesz ez ezután!

Pártunk minden erejével oda fog hatni, hogy a városi tisztviselők függetlensége, szabad gondolkozása, véleménynyilvánítása, cselekvése megóvassék. Olyan városnak, hol a polgárok félnek, olyan tisztviselői vannak, kik megijednek. Szabad, független, bátor polgároknak ilyenek a tisztviselői, is mert ők választanak és azokat választják, a kiket arra érdekesítenek.

Meglehetnek erről győződve tisztviselőink, hogy ha választás alá kerülnek, csak érdemeik szerint lesznek jutalmazva. Nem félünk mi sem főispántól, sem polgármestertől, a jó Istenen kívül senkitől sem. Fel fogjuk emelni szavunkat ki-ki tehetsége szerint és minthogy a nép, a többség, velünk van, keresztül fogjuk is vinni rettenthetlenül, akadálytalanul a többség, derék polgárságunk akaratát, kívánságát. A községi választásoknál tanulságul szolgálhat Weisz tanácsnok esete. Az igazságnak hiven ez oldalról is kijelentjük, hogy tisztességes, jóra való, ügyes, szorgalmas hivatalnok városunknak, ki mindig kész volt a hozzáfutóknak tanácscsal és tettel szolgálni. De nagyon csodálkoztunk, hogy eszköznek adta nevét a város közönsége ellen és minthogy látta a polgárság, láttuk mi, hogy bár hivatalánál fogva tagja a törvényhatósági bizottságnak, mégis egy másik polgár helyét akarja elfoglalni, tehát ellenünk lépve fel, minden jóindulatunk mellett kénytelenek voltunk mi, kénytelen volt a polgárság őt

kibuktatni. Reméljük, hogy mielőbb be fogja ezt látni — ha ugyan előbb nem látta be — és eddigi működése szerint lesznek jövő cselekedetei is.

Baja város tisztviselői kara, gondolkodik meg, hogy ti ép oly polgárai vagytok a városnak, mint más polgár. Több jogotok van mint a többinek, tehát még nagyobbak kötelességeitek városunkkal szemben. Legnagyobb kötelességtetek pedig azoknak az elveit, azoknak az eszméit, azoknak a terveit, kívánságait megvalósítani, a kik napi munkájukkal hozzájárulnak ahhoz, hogy ti urai, kiváltságos jogu polgártársai legyetek városunknak. A törvényhatósági bizottságban érvényesítetek nézeteteket, akaratotokat szívetek benső sugallata szerint bátran, félelem nélkül, mivel, ha igazságos ügyetek, úgy a polgárság áll hátatok mögött, megvéd minden támadás ellen, mert mindhiába, a többség akaratát viszszaeszoztítani lehet egy darabig mestersegesen; de teljesen elképzelhetlen, hogy az eddigi recsegő, ropogó, inogó rendszer össze ne omoljon és jelszavunk akkor is csak az lesz, éljenek a munkás, szorgalmas, tisztességes tisztviselőink, haladjanak érdemük szerint — de pusztuljon a férgese.

Az állami tisztviselőkről más alkalommal szólnak.

—n

Politikai hetiszemle.

Lezajlott a választfelirati vita, melynek méltó anyagát kétségkívül a függetlenségi és 48-as-párt mérközése szolgáltatta. A közjogi sérelmek kiméletlen fegyvereivel szállott sikra a többség javaslatával szemben és kimerítő, beható tanácskozásokban mutatta ki a kormány szolgálékú ragaszkodását az osztrák hatalomhoz, élesen mutatott rá a magyar kormánynak a magyar érdekeket osztrák előnyökért elhanyagoló, káros politikájára. A magyar értékpapírokra vetett osztrák járadékadó, szeszkontingensünk nagy részének Ausztria kezébe játszása, a magyar állatkivitelre súlyosan nehezedő állategészségügyi intézkedések mind megannyi kétségtelen bizonyítékai annak, hogy a mi kormányaink szemében a magyar érdekek csak kellemetlen szálkát képeznek.

Ezek a sebek ujultak ki minduntalan a függetlenségi és 48-as párt-szónokok ajakán, míg a néppárt a felirati vitát Széll Kálmán ellen elhangzott személyeskedések láncolatával huzta ki, úgy hogy ezek szerint a szabadelvű-párt a támadásokra adott válaszokkal merítette ki tevékenységét és tette meddővé a nagy horderejű felirati vita lefolyását.

Ezen vita keretében mint nagy fontosságú politikai eseményt említhetjük Lukács pénzügyminiszternek expozéját, melylyel az 1902. évi költségvetést kísérté. Maga a költségvetés nem mutat lényeges eltéréseket az ideitől. Ebben is mint az ideiben bevételi főlőslég van előirányozva, aminek éppenséggel nincs érdemleges jelentősége, hanem tisztán matematikai művelet csak éppen azért, hogy a költségvetés mérlege egyensúlyozva legyen. Fontosabb a költségvetésnél maga a kísérő beszéd, mely azzal a szomorú hírrel lepi meg az országot, hogy a várva-várt adóreform beláthatlan időkre elodáztatik. Ennek okát a pénzügyminiszter a válságos gazdasági helyzettel magyarázza. A miniszter a reform által a bevételek csökkenését félti és ezért irtózik egy olyan reformtól, mely a közteherviselést könnyebbé, igazságosabbá teszi.

A reform illeten elnapolása aligha fog a törvényhozás tetszésével találkozni és aligha fog az országgyűlés ezen fontos kérdés fölött oly könnyedén napirendre térni mint a pénzügyminiszter!

Fontos politikai eseménye továbbá a hétnek az u. n. indemnity javaslat tárgyalása, amely

nem, más mint a kormánynak kérelme az országgyűléshez az iránt, hogy a jövő év első negyedében, az 1901. évi költségvetés értelmében kormányozhasson. Minálunk ugyanis az a politikai rossz szokás van hosszú idők óta divatban, hogy a jövő évi költségvetés az előző év végéig sohasem emelkedhetik törvényerőre. Minthogy pedig közjogunk szerint oly költségvetéssel, mely törvénynyé nem vált, kormányozni alkotmányellenes, a ministeriumnak felhatalmazást kell kénie az országgyűléstől a meglevő törvényerejű költségvetés igénybevételére. Az indemnity vita természetesen egyuttal bizalmi kérdés jellegével bír. És ezen alapon tagadta meg a függetlenségi és 48-as párt mindenkor az indemnitást és tagadja meg most is a Széll-kabinet-től. Kiválólag Komjáthy Béla, a Kossúth-párt vezérszónoka hozta élénken kifejezésre a Széll-kormány nyal szemben táplált bizalmatlanságot és tiszta átlátszó érvekkel cáfolta meg a szabadelvűpártban kiadott azt a jelzést, hogy a Széll-kabinettel »rendszerváltás« állott be.

Kizárja ezt már magában véve az Ausztriával való viszonyunk fonák, visszás, a magyar érdekeket lábbal tipró rendezése. Amit Komjáthy tett a kormánynyal szemben, ugyanazt tette Csávolszky a volt nemzeti-párt és különösen annak volt elnöke Horánszky Nándor ellen. Éles támadásokkal illette a beolvadt »új szabadelvű« csoportot, a mely a sokat hangoztatott »rendszerváltással« indokolja belépését a szabadelvűpártba.

Utána Vázsonyi Vilmos, az egyetlen demokrata képviselő emelkedett szólásra a Kossúth-párt padsoraiból, mintegy ezzel is jelezve a hatvanhetes alappal ellentétes közjogi programját és a Kossúth-párt szabadelvűségéhez való ragaszkodását. Beszédében ugyancsak a fuzionált nemzeti pártot támadta, sűrű csapást mért a néppártra és hathatós érvekkel mutatta ki, hogy Magyarországon még mindig nem szűnt meg az osztályuralom, mert a polgárság nagy része nincs még most sem a politikai jogok teljes és zavartalan élvezetében.

Az indemnity javaslat záróbeszédét Széll Kálmán mondotta el nagy bőbeszédűséggel reflektálva a kormánya és pártja ellen felhozott vádakra.

Közkórház és a bajai ipar.

»Pártoljuk a helyi ipart.« Ez a közmondással vált jelige a multkor jutott eszembe, a mikor a kórházi ajánlatokat felbontották, és ez alkalommal támadtak bennem azok az elszomorító kételemek, jobbanmondva meggyőződés, hogy a bajai iparosoknak aligha lesz valami keresni valójuk az építendő közkórház munkálatainál! Nem kell ehhez nagy commentár, nagy képzelődő tehetség!

Hiszen előttünk áll a Mocsányi-féle költségvetés, és ismerjük az ajánlattevők nagy részét!

Szerény nézetem szerint ezen költségvetésből legrosszabb esetben 10—12%-ot lehetne engedni, ha a nagyvállalkozó a helybeli iparosokat is foglalkoztatni akarná.

Ellenben, ha az egyes munkálatokat megvizsgáljuk, akkor nagy eltérések mutatkoznak! A főmunkálatoknál átlag 15—20%-ot lehet engedni, míg a kisebb munkálatokat, melyek a főmunkálatokat majdnem meghaladják, részben 5—10% felülfizetéssel, részben az egység-árban, részben 10—20%, sőt 30— és 50% engedménnyel lehet elfogadni.

Ilyen a Mocsányi-féle költségvetés! De ilyen és még sokkal nagyobb külömbözetekkel álltak elő az ajánlattevők, akik két csoportba oszthatók u. m.:

1-ször. A helybeli és vidéki egyes munkára pályázók. 2-szor. A helybeli és vidéki nagyvállalkozók.

Ha a helybeli egyes munkákra tett ajánlatok figyelem kívül hagyatnak, nem volna nagy csoda, és az építő-bizottságtól nem is volna rossz néven vehető, mert nem lehet azt kívánni, hogy a bizottság annyi sok egyénnel kellemetlenkedjék.

De ha már a mi egyes munkákra pályázó iparosaink figyelmen kívül hagyatnak, akkor az első oknál fogva a vidéki (egyes munkákra pályázók) ajánlatai pláne nem fogadha-

tók el! De már éppen azért sem, mert (a helyi iparosok rovására), 40—50%-okat akarnak engedni! Nem akarnám ugyan ezen »secta« iparos uraknak nagy tehetségét kétségbe vonni, de viszont az sem tetelezhető fel, hogy az építő-bizottság az ilyen 50%-os iparosok veszteségét kívánja, ami csak mindkét résznek sajnálatos kellemetlenségeket okozna.

Ha a vidéki egyes munkálatokra pályázók ajánlatait elfogadnák, ki van zárva az az eshetőség, hogy a mi iparosaink mint alvállalkozók szerepelhessenek, mert a mi iparosaink lelkiismeretesen akarnak dolgozni, jó anyagot és jó munkát akarnak szállítani, de viszont megkívánják azt is, hogy rendesen legyenek honorálva.

Másképp áll a dolog, ha a helybeli vagy vidéki nagyvállalkozók kapnák meg a kérdéses munkát!

Ebben rejlik a dolog nyitja! Csakis akkor volna a humánus intézménynek elégtéve, csakis akkor boldogulhatnak a mi kis iparosaink, ha egyike a nagyvállalkozók közül nyerné el a közkórház építését, azon ismert kikötéssel, mely már a feltételeknél is szerepel t. i., hogy elsősorban a helyi iparosokkal való megegyezés veendő figyelembe, és hogy a nagy vállalkozó köteles, amennyiben a méltányosság engedi, elsősorban a helybeli iparosokat előnyben részesíteni.

Ámde ennek a klauzulának számtalan kibúvója van!

És ép ezt a kibúvót kell hozzáférhetlenné tenni ami szerény nézetem szerint a következő módon volna elérhető.

Mindenek előtt az ajánlattevő nagyvállalkozók közül néhányat a legalkalmassbakat, kiválasztanak és az építőbizottság határozatilag kimondaná, hogy:

1-ször a kiválasztott nagyvállalkozók felszólítandók, hogy egy bizonyos határidő alatt lépjenek érintkezésbe a bajai iparosokkal és azokkal a helyben beszerezhető egyes munkálatokra kössenek feltételes szerződéseket, melyek ha az illető nagyvállalkozó a munkákat elnyerné, kötelezőleg fenállanak közte és a bajai iparosok közt.

2-szor az így kötött szerződések másolatait, kötelesek a nagyvállalkozók záros határidő alatt az építőbizottság elé terjeszteni.

3-szor a kiválasztott nagyvállalkozók közül az logja a munkát elnyerni a ki, közülük a legtöbb bajai iparost szerződött, azoknak a legtöbb előnyt biztosítja

Tartozunk ezzel a javaslattal a helyi ipar jól felfogott érdekében.

K.

Karcolatok.

Balpárti pecsenye.

Lakodalom volt a mult héten egyik bünyevác elvtársunk házában. Hogyan, hogyan nem, elég az hozzá, hogy ép vacsorakor oda-vetődött az ecclesia militans egy rettenthetlen kormánypárti tagja. A házigazda bizonyára szívesen fogadta a váratlan vendéget, mert egyre azt hajtogatta:

— Csak a papot kínáljátok!

El is fogadta ő a kínálgatásokat, de csak addig, a míg a »pecsenicára« nem került a sor.

Tetszik tudni, mi az a pecsenica? A pecsenica olyan pecsenye, a melylyel a menyasszony szokta megkínálni a vendégeket. Ezt a pecsenyét rendszerint fel szokták díszíteni színes szalagokkal, cifra papirossal s efével. A véletlen hozta-e magával, avagy a házigazda csintalanágában keresendő-e a dolog; de tény az, hogy elvtársunk 15, szóval tizenöt 48-as párti piros tollal ékesítette fel a pecsenicát, melyek mindegyikén ott ragyogott: Eljen dr. Reich Aladár.

Túrte a tisztelendő úr, túrte, ameddig túrhetett, de a mikor a már-már kitörő hahota között őt is megkínálták a hamisított balpárti pecsenyével, azt mondta:

— Et ne nos inducas in tentacionem! — és faképnél hagyta a vigadókat.

Százötven kifli.

Az országos képviselő választások alkalmával a kormánypárti kortes-tanyára nyolcvan darab kenyéret szállított egy helybeli pék-cég. Amint tudjuk, ezzel a nyolcvan kenyérrel sem sikerült a választókat lekenyerezni, minél fogva el is buktak szépen. Sokan taktikai hibájául rótták fel a kormány-pártnak, hogy kenyér helyett nem kiflit szolgáltatott fel az éhező kormány-pártiaknak. Egyik kormány-párti város-atyá-jelölt ügylátszik készpénznek vette azt az indokot s a m. hó 28-án lefolyt városi bizottsági tag-választáskor százötven kiflit hozatott választóinak.

Ez sem használt! A jelölt úr megbukott. Hogy hány kifli esett egy választóra, nem akarjuk elárulni, de tény az, hogy aznap este több kormány-párti szavazótól hallottunk ilyen nyilatkozatot:

— Életemben sem ettem még egy nap ennyi kiflit! (S.)

HIREK.

Császka György hetvenötödik születésnapja.

Császka György kalocsai érsek e hó 5-én töltötte be hetvenötödik életévét, mely napot azonban az agg egyháznagy teljes visszavonultságban ülte meg. Délelőtt misét mondott a házikápolnájában, mely után a kalocsai pap-ság üdvözlő küldöttségét fogadta.

Eljegyzés. Dr. Gruber Károly szabadkai ügyvéd eljegyezte Wiesel Mariska kisasz-zonyt, Wiesel Sándor bajai kereskedő szép és kedves leányát.

Táncmulatság. A bajai Kereskedő-ifjak Egy-lete ma este a Központi Szállóban könyvtára javára zártkörű táncfüzérkét rendez. Jegyeket: Berndorfer Ede, Diamant Lajos, Fischer Béla, Fischer Lipót utódai, Fischer Pál és Rothschild Zsigmond cégek árúsítanak.

Borkiállítás Baján. A Bajai Gyümölcsészeti Egyesület jövő hó 5. és 6-án a Bárány Szálló nagytermében borvásárral egybekapcsolt borkiállítást rendez, melylyel újból fényes bizonyosságot tesz arról, hogy ez a nemes célú egyesület hivatásának teljes magaslatán áll. A borkiállításon részt vehet minden bajai és bajavidéki bortermelő úgy új-, mint ó-borral, nemkülönben gyümölcs-, törköly-, seprőpálinkával és mindennemű házilag készült szeszes itallal. A bejelentés ideje: 1902. január hó 3-áig, a beszállítás január hó 4. déli 12 óráig terjed. A kiállítandó borok után sem a helybeliek, sem a vidékiek térdiját nem fizetnek, csupán a kiállítandó szőlő- és borgazdászati eszközök után fizetendő egy csekély összeg. A kiállítandó borokat, illetőleg szőlő-, vagy borgazdászati eszközöket — érdemük szerint — díszoklevéllel, ezüstéremmel, bronzéremmel, dicsérő oklevéllel, esetleg pénzjutalommal fogják kitüntetni. Mint említettük, a borkiállítás borvásárral is egybe lesz kapcsolva. Az adás-vételt a kiállítási iroda díjtalanul közvetíti.

A kiállítást 1902. január hó 5-én nyitják meg. Belépő jegy ára egy-egy látogatásra 20 fillér, állandó jegy 50 fillér lesz. A Gyümölcsészeti Egyesület tagjai belépési díjat nem fizetnek.

Halálozás. Özvegy Singer Lázárné szombaton 87 éves korában meghalt. A boldogultat kiterjedt család gyászolja. Erdős Jakab igazgató és Scheer Bernát tanító anyósukat, Seress László, az »Egyetértés« szerkesztője pedig nagyanyját gyászolja az elhunytban.

Véletlen baleset. Czvirn József kötelesnek segédje, Mender Gáspár november 29-én este forgó pisztolyát töltötte, hogy másnap reggel társa névnapján, annak tiszteletére lövöldözzön. A revolver véletlenül elsült és a golyó az ágyban fekvő Beslity Péter nevű inas füle mellett a bőr alá hatolt és a nyakbőr alatt állt meg. Mivel a keze ép az arcán volt, az is megsérült. Mender ellen a vizsgálat folyik.

Zsebtolvajok. Az országos vásárok a legkedvesebb működési tere szokott lenni a zsebtolvajoknak. A f. hó 1-én városunkban megtartott orsz. vásáron is tizenkilenc közismert zsebtolvajt fogott össze a rendőrség és foglalkozás nélküli csavargásért a városból mindenkorra kitiltotta és illetőségi helyükre toloncoltatta.

Elgázolta a póstakocsi. Vasárnap délelőtt Sántácski Mihályné tejárusító asszony a zirci rendház előtt neki futott a robogó pósta kocsinak. A szerencsétlen asszony ép a lo-

vak előtt bukott el, melyeket már visszarántani nem bírtak, s így a nehéz kocsi keresztül ment Sántácskinének mindkét lábán. Súlyos sérülésével a városi kórházba szállították.

Vakmerő rablás. A vasárnapi félnyolc órai vonattal igen sok utas érkezett Bajára, köztük Czigler Ilka Bikityről. Czigler Ilka, amidőn kiszállt, a kezébe vette a börtaskáját és sietett a jegyét átadni. A nagy néptorlódást azonban felhasználta valaki és kikapta Czigler Ilka kezéből a 280 koronát tartalmazó kis börtaskáját. A károsult nő hiába kiáltott rendőrért, mert a vakmerő tolvaj eltűnt a vásáros nép között.

Borhamisítók Jankovácson. Egy bécsűjhelyi borkereskedő cég még szüretkor nagyobb mennyiségű bort vásárolt a jankováci szőlősgazdától. A lefoglalozott borok átvételére minap érkezett le a kereskedő cég megbízottja, ki rögtön észrevette, hogy hamisított az összes hordók tartalma. A feljelentést tüstént megtette az illetékes hatóságnál.

Furcsa pör. Ifj. Schossberger Lipót garai lakos jó tréfát gondolt ki, és egyik az udvarában dolgozó napszámosának föladata egy igen nehéz számtani tételt. Midőn a munkás azt állította, hogy a föladata megfejté, meggyeztek Schossberger és a napszámos, hogy ha utóbbi megfejté a számtani rejtvényt, az övé lesz a Schossberger tulajdonát képező megtelt kukoricás göré. Ha nem, úgy ő fizet Schossbergernek két métermázsza kukoricát. A napszámos neki feküdt a feladatnak és helyesen fejtette meg és — követelte a göré kukoricát. Igen ám, de Schossberger most hallani sem akart erről. A napszámos nem sokat teketóriázott, hanem bejött Bajára és leleplezte Schossbergert a járásbírósnál. A garaiak most kíváncsian várják, hogy ki lesz ebben a furcsa pörben a nyertes?

A közelgő karácsonyi ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét **Sternfeld Vilmos** ajándék-cikkeire, hol szebbnél szebb bronz-, majolika-, china-ezüst-, tárgyak; bőr-, porcellán és üveg árúk, fafaragványok, művészileg fonott kosarak ujnál újabb gyermekjátékok igen nagy választékban jutányos áron kaphatók.

Színészeink Szabadkán.

Bottyán generális.

Fényes est, nagy siker.

Sziebenburger Károly az i. ró, a színügyi elnök meg lehet a diadallal elégedve, mert a közönségnek nagyon tetszett *Bottyán generális*, Rákóczy Ferencz vitéz vezére, a Kuruc vezérről írt gyönyörű himnusz, a színesen megfestett pompás kép. A közönség lelkesedett a kurucokkal, éljenzett, tapsolt a diadalmas harcoknak és meghatottan, némán nézte, mint teszi Forgács Julianna a trikolort a haldokló nemzeti hős sebére és önkéntelenül is utána mondta a papnak a *Miatyánkot*.

Bottyán generális apotheozisa, Sziebenburger Károly műve. A császári ezredes kiszabadítása a börtönből, esküvője gróf Forgács Juliannával, utolsó csatája és e csatában lelt hősi halála.

Rosszul kerestelte el a szerző a darabját színműnek, mert nem az. Nem is dráma, mert cselekmény alig van benne. Nevezzük egyszerűen korrajznak, vagy korképnek, amely azonban szép, erős nyelvezetével; hatásos, érdekes és drámai nivón álló jeleneteivel itt első helyen áll.

A nagy tudású történettanárr kiérzik a műből, néhol talán fölöslegesek is az apró részletek, ámde az igaz hazafiság, a honszerelm magasztos fénysugára tündöklök felénk az egész műből, annak minden felvonásából, jelenetéből, mondatából.

Bottyán generális történetét igazán ebből a darabból ismerjük meg.

És hogy mily elragadtatással hallgatta az a rendkívüli nagy közönség, mely zsuffolásig megtöltötte a színházat, a darabot, legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy nyílt színen számtalanszor felhangzott a taps, hogy szinte megakadt az előadás és hogy a felvonások végén percekig zugott a taps-orkán és a szerzőt, a szereplőkkel és rendezővel együtt 10—15-ször hívták a lámpák elé.

Legszebb, legértékesebb és leghatásosabb

az első felvonás, az a nagy jelenet, amikor a császári ezredes: Bottyán kuruccá lesz. — Legszívesebb a második felvonás: Bottyán generális esküvője a dunántúli hadjárat alatt és legmeghatóbb az utolsó felvonás; a trencsényi csata után, Bottyán utolsó diadala és hősies halála.

Baróthy Antal kreálta Bottyánt. Rendkívüli nehéz, fárasztó szerep Bottyán szerepe és Baróthy minden tekintetben megfelelt nehéz szerepének, várakozásunkat kielégítette kitűnő alakítása, csak azt tudhatjuk be hibául neki, hogy rendkívüli hévvel, szinte félelmetes erővel dolgozott, beszélt; ahelyett, hogy mérsékelte volna hangját. Erről le kell szoknia kitűnő, nagy tehetségű színészünknek, mert csak ekkor lesz igazi művész.

Nemes bájjal, szelíd hévvel, előkelően alakított *Tarján* Irma gróf Forgács Julianna szerepében, — úgy is mint a hőseért hevülő leány, mint szerető menyasszony és nemes honleány, aggodó feleség, erős asszony.

Feltűnő jelenség volt *Kresz Irma* (Amelie) a marsall leánya, a kuruc menyecskévé lett német hölgy, ki férfi ruhában követi férjét a csaták között, de gyengéd asszony marad a kuruc mundérban is, hű szerető, nemesen érző feleség, anyjáért esdő szerető leány.

Bolfort Ádám szerepében *Szabó Ferencz* mutatta be jeles tehetségét, míg *Rátkai* nemes komolysággal ábrázolta Kiss János apátot.

Elragadóan szép volt *Sz. Kállay Jolán*, mint Grassalkovich iródeák. — Megható bájjal és lelkesedéssel játsza végig szerepét és értelmes, szép hangsúlyozással szavalt.

Falusy őrmestere kabinet alakítás volt és úgy ő mint Márton, Konez és Torkos gyönyörűen énekelték Gaál eredeti kuruc dalait.

Meg kell emlékeznünk *Kovácsról* (Rákóczy hirnöke) *Szigethy* és *Hajnalról* (Bottyán unokái).

A rendezés meglepő szép volt, a csataképek a harmadik felvonásbeli nyílt változás, a szép táncok mind *Ferenczi* rendezői talentumát dicsérik.

Az előadás előtt *Martinovich Béla* magyar stílusú szép nyitánya, a felvonások között Gaál Ferencz magyar rhapszódiaja lelkesítették tapsra a közönséget.

A szerzőt szép babérkoszorúkkal és egy remek ezüst koszorúval lepték meg a tisztelői, tanítványai, a hálás direktor és társulata.

A fényes est sokáig emlékezetében fog maradni a szabadkai közönségnek, mely egy deresedő, bohém férfit ma ünnepelt harminc éves csendes, üdvös munkálkodása után először: igaz őszinteséggel, nagy lelkesedéssel!

Quasimodo.

Nyilatkozatok.

Alulírott a dr. Reich Aladár mandátuma ellen beadott petitióban felhozott azon vádra, hogy a választást megelőző napokban naponként 30 koronaapidíjért azzal a határozott kikötéssel fogadtattam fel, hogy ennek fejében Reichra szavazzak, kijelentem, hogy a valóságnak nem felel meg és hogy alávaló rágalmazónak nevezem azt aki a petitió összeállítóinak reám vonatkozó adatot szolgáltatatta, mert önként és szabadon kinyilatkoztatom, hogy tiszta meggyőződésből adtam szavazatomat dr. Reich Aladár s minden ezen kijelentéssel ellenkező gyanúsítást piszkos — aljas rágalomnak nyilvánítom.

Kelt Baján, 1901. november hó 17.

Gyurkity János s. k.

Alulírott a dr. Reich Aladár mandátuma ellen beadott petitióban felhozott azon vádra, hogy én azon határozott kikötéssel fogadtattam fel 30 koronaapidíjjal, hogy ennek fejében Reichra tartozom szavazni: Kijelentem, hogy alávaló rágalmazónak nevezem azt, aki a petitió összeállítóinak reám vonatkozó ezen adatot szolgáltatatta; önként és szabadon nyilatkoztatom ki, hogy tiszta meggyőződésből adtam szavazatomat dr. Reich Aladár s minden ezen kijelentéssel ellenkező gyanúsítást piszkos, aljas rágalomnak nyilvánítom.

Kelt Baján, 1901. november 17.

Gyulánszky Lajos
névire Gódár János.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. I. Budapest. Dr. Ny. J. mandátuma csak három év múlva jár le, így tehát ő most nem került választás alá.

Dr. B. M. Báltaszék. Mi a lapot pontosan küldjük. Hogy miért nem méltóztatott megkapni a legutolsó számot — sejtelmünk sincs róla. Pótoltuk. Üdv!

Nemo. Pompás gondolat, kitűnően megírva. Tárcaja csupán abban egy hibában leledzik, hogy mire az ember a végére ér, már összes szereplők elköltöztek az árnyékvilágból. Feltettük a szedő-gyereket, hogy még annak is valami baja esik, azért nem mertük szedés alá adni — Nem lehetne a tárcát valahogy átgyútni és megmenteni legalább a Teruskát, meg a Bandit? Kár őket csak úgy brevi manu kivégezni

L. K. Budapest. Jövő számunkban közöljük.

NYILT TÉR

Ezen rovat alatt közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget

A közelgő *karácsonyi* és *újévi* ünnepek alkalmára van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy raktáramon levő árukat következő árban árusítom mint *újévi* és *karácsonyi ajándéknak* alkalmas cikkeket:

I. r. 5-szörös gallér	eddig 1 tucat K. 4 80	most 4 K
I. r. 5-szörös kézelő	" 1 " K. 9 —	" 7 K
I. r. 3 db sima ing fehér	" " K. 14 80	" 11 K
I. r. 3 " redős	" " K. 18 —	" 12 K

Hirneves Kárlsbádi finom női és férfi gl. keztyűk 1 pár 2 kor.

Nyakkendők eddig 90 fillér most 50 fillér, eddig 1.30 most 90 fillér, eddig 2 kor. most 1 kor. 20 fill., eddig 3 kor. most 1.60 fill.

Szin. és feh. sely. ganília kendők eddig K. 5.70 most 3 kor. 90 fillér

Ganília schálók eddig 9 kor. most 5 k. 80 fil. Toilette szappan, Puder és Parfumeok szinte alkalmi árakban és nagy választékban kaphatók.

Egyedüli árusítója a
TEJSZAPPANNAK 1 kor. helyett csak 60 fil.
Tisztelettel

FISCHER PÁL.

Egy jó házból való, megnyerő külsejű elemi iskolákat végzett 12—14 éves fiú
1901. január 1-től kezdve

pincér-tanoncul

felvétetik a „NEMZETI SZALLÓBAN.“

Helyiség-változás.

Jrodahelyiségeinket, valamint sörraktárunkat a Provália- és Borrév-utcák sarkán levő **Athanackovics-féle** házba helyeztük át.

Geiringer és Berger.

Fa, szén és koks eladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy galamb utcai házamban különfele **szén. koks** és jó minőségű apróra vágott **kemény fa** kapható métermázsanként.

Kívánatra a nálam vett tüzelő anyagot házhoz szállítom

Kráhl Károly,

szállító és szén kereskedő.

KRAUSZ LIPÓT

arany-, ezüst-, ékszer és órarakttára

» Baján. »

Ajánlja dúsán felszerelt, jól szabályozott

svájci zsebóráit és ingaóráit.

ARANY-, EZÜST-
ÉS

drágakő - ékszerek

legnagyobb gyári raktára.

ÉKSZER JAVÍTÁSOK

ÉS

ÁTALAKÍTÁSOK

saját műhelyemben végez-
tetnek.

Minden egyes arany- és ezüst-tárgy a m. kir. fémjelző hivatal
védjeggyel van ellátva.

VALÓDI BERNDORFI CHINA-EZÜST EVŐ-ESZKÖZÖK
és mindennemű DÍSZTÁRGYAK nagy raktára.

Órajavítások pontosan és jutányosan végeztetnek.

Régi arany- és ezüst-tárgyak, valamint drágakövek
becseréltetnek, illetőleg legmagasabb árak mellett vásároltatnak meg.

FISCHER PÁL

NŐI-, FÉRFI- ÉS GYERMEK-

DIVAT ÁRUHÁZA

BAJÁN,

Br. Ötvös-utca, városi bérház.

Férfi ingek, gallérok, kézelek, nyakkendők,
kalapok, nap- és esernyők, sétapálcák. Meg-
kezdett és előnyomatott kézimunkák és minden

kellékek

NAGY RAKTÁRA

Legjobb gyártmányu vállfűzők.

Rövidárúk és pipere,

szalagok, csipkék és mindennemű diszek,
jutányos áron és dús választékban.

DÚS VÁLASZTÉK

valódi professzor dr. Gusztáv Jäger-féle női-,
férfi- és gyermek- alsó-ruházatokban.

Egyedüli raktár HABIG-féle kalapokban

Schnetzer Ernő

üveg-, porcellán-, köedény-, lámpa-, képkeret- és táblaüveg-
KERESKEDESE

— BAJÁN. —

Alapított 1862.

DÚSAN FELSZERELT RAKTÁR

LEGJOBBNAK ELISMERT

Ditmár-féle lámpákban.

Minden egyes lámparészek KÜLÖN is
kaphatók.

LEGUJABB MINTÁJU KÉPKERETEK
LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKBAN.

MITTLER IZIDOR

cipőraktára Baján,

Tóth Kálmán-tér, JURY-féle ház.

Ajánlja a n. é. közönség szíves figyelmébe DÚSAN felszerelt

cipőraktárát.

ŐSZI és TÉLI

férfi-, női- és gyermekecipők, külön-
féle posztó-cipők, hó- és

sárcipők

legnagyobb gyári raktára.

Kiváló minőségű árúk!

Pontos kiszolgálás!

2 Olcsó árak!

Olcsó bevásárlási forrás.

RUDE IGNÁCZ

mű-órás és ékszerész-üzlete Baján,

a „Központi szálloda” átellenében.

Ajánlja ujonnan és gazdagon felszerelt, pontosan szabá-
lyozott valódi

svájci zseb-, fali-, inga- és ébresztő-óráit

a legegyszerűbb és legfinomabb kivitelben.

Nagy raktár valódi arany-, ezüst- és drágakő ék-
szerekben, valamint valódi China-ezüst evőeszközökben.

Órajavítások, valamint minden e szakszavágó legkomp-
likáltabb munkák; Chronometre és ütő-óra-, egyszersmind
ékszerjavítások olcsón szakszerűen és gyorsan eszközöl-
tetnek

2 évi írásbeli jótállással.

Régi ARANY- és EZÜST TÁRGYAK, valamint DRÁ-
GA-KÖVEK a legmagasabb napi áron vásároltatnak meg. eset-
leg ujjal cseréltetnek be.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen végeztetnek.